

ДО:

Г-Н СИЛВИ КИРИЛОВ
МИНИСТЪР
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Г-Н ПЕТКО СТЕФАНОВСКИ
УПРАВИТЕЛ
НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

КОПИЕ ДО:
Г-Н ЯВОР ПЕНЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НАДЗОРЕН СЪВЕТ
НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

***ОТНОСНО:** Изменение в законопроекта за бюджета на НЗОК за 2026 г. и осигуряване на целеви средства за безплатни сезонни противогрипни ваксини за деца от 0 до 7 години*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

Обръщаме се към Вас от името на инициативата „Цветно утре за нашите деца“ във връзка с необходимостта от предвиждане на целево финансиране в бюджета на НЗОК за 2026 г. за осигуряване на безплатни сезонни противогрипни ваксини за деца от 0 до 7 години.

Инициативата е част от проекта „Мрежа с грижа от 0 до 3“, в рамките на който граждански организации от страната работим за устойчиво подобряване на детското здраве и подкрепа на семействата.

Въпреки че детското здравеопазване е приоритет в стратегическите документи, България продължава да заема неблагоприятни позиции по редица показатели, включително високи нива на

хоспитализации при деца. Това налага целенасочени мерки за подобряване на достъпа до качествена и своевременна педиатрична грижа и превенция.

Устойчивото подобряване на детското здраве е стратегическа цел на Националната стратегия за детско и юношеско здраве 2030. Сред специфичните цели е намаляване на здравните неравенства и насърчаване на превенцията. В съответствие с Националната здравна стратегия 2030, инвестициите в превенция и достъп до лекарствени продукти са ключов приоритет (Политика 2.4 „Подобряване на достъпа до лекарствени продукти и медицински изделия“). Здравната закрила на децата е основен принцип по чл. 2, т. 5 от Закона за здравето, а осигуряването на достъпна и качествена медицинска помощ – с приоритет за най-малките – е регламентирано в чл. 2, т. 2.

Затрудненият достъп до ваксини и лекарствени продукти води до усложнения, хронифициране на заболяванията и предотвратими хоспитализации, като натоварва спешната и болничната помощ. Превенцията чрез имунизация доказано намалява здравните разходи за лечение, честотата и тежестта на боледуване, и респективно намалява натоварването върху дефицитния педиатричен персонал.

Според наличните анализи, НЗОК ежегодно заплаща значителни суми за болнично лечение на деца, включително за предотвратими състояния. Паралелно с това частните разходи на домакинствата за здравето на децата надхвърлят 1 млрд. лв. (лекарства, консумативи, транспорт, пропуснати работни дни и др.). Най-ефективното дългосрочно решение е инвестицията в здравно образование, превенция и имунизация.

Международните данни показват, че имунизацията е сред най-рентабилните обществени инвестиции, като възвръщаемостта на всеки инвестиран 1 USD достига десетки USD под формата на социални, здравни и икономически ползи. Децата под 5 години са сред най-рисковите групи за хоспитализация при грип, като най-висок риск е наблюдаван под 2-годишна възраст. Българската педиатрична асоциация препоръчва ежегодна ваксинация срещу сезонен грип за деца в рискови групи.

На това основание предлагаме следното:

В законопроекта за бюджета на НЗОК за 2026 г. да се предвиди мярка за осигуряване на безплатни сезонни противогрипни ваксини за деца от 0 до 7 години, чрез използване на средства

от вече приетия бюджетен ред за безплатни лекарства за деца от 0 до 7 години (чл. 45, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване). По този начин ще се гарантира логично и последователно развитие на политиката за достъп до медикаменти и превенция в детска възраст, без необходимост от съществено увеличение на бюджета на НЗОК.

Нормативно предложение:

Изменение в чл. 45, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване, чрез което сезонните противогрипни ваксини за деца от 0 до 7 години се включват в пакета дейности и лекарствени продукти, заплащани от бюджета на НЗОК; както и допълнение на Наредба № 10 от 24.03.2009 г. за условията и реда за заплащане на лекарствени продукти от НЗОК – чрез допълнение в Приложение № 2, включващо „противогрипни ваксини за деца от 0 до 7 години“. Мярката може да се прилага по аналогия с действащата програма за лица ≥ 65 г., с 100% реимбурсация за съответната възрастова група.

Финансова обосновка:

При средна ориентировъчна цена от около 28 лв. на доза и обхват от приблизително 150 000 деца (около 20% от възрастовата група), необходимият бюджетен ресурс възлиза на около 4,2 млн. лв. годишно. Предлаганата мярка не изисква съществено увеличение на бюджета на НЗОК, тъй като може да се реализира в рамките на вече приетия ред за безплатни лекарства за деца от 0 до 7 години.

Допълнителна информация:

По данни от ЗДОИ за 2024 г. са внесени 476 488 дози противогрипни ваксини от основните търговски наименования за свободен пазар. Паралелно, по Националната програма за 2024/2025 г. за лица ≥ 65 г. са отчетени 328 146 безплатно приложени дози. Това показва наличие на капацитет за доставка и приложение, който може да бъде надграден и за възрастовата група 0–7 години.

Отбелязваме, че ваксината срещу варицела е предвидена като задължителна в имунизационния календар от 2026 г. за деца, родени след 1 януари 2026 г., което е последователна стъпка в укрепване на превенцията в детска възраст.

Убедени сме, че включването на сезонните противогрипни ваксини за деца от 0 до 7 години в пакета от дейности и лекарствени продукти, заплащани от бюджета на НЗОК, ще бъде последователна и стратегическа стъпка в развитието на детското здравеопазване, ще допринесе за намаляване на детската заболяемост и хоспитализации, ще спести публичен ресурс и ще утвърди превенцията като водещ приоритет в здравната политика на страната.

гр. София,
09.10.2025 г.

С уважение,
Екипът на инициатива „Цветно утре за нашите деца“

Тази инициатива е подкрепена от проект „Мрежа с грижа от 0 до 3: превенция на разделяне на семействата“, който се изпълнява от Фондация „Тръст за социална алтернатива“ с финансовата подкрепа на фонд „Мечтата на Таня“. В консорциума от организации- участници в Мрежата са Сдружение ЛАРГО – Кюстендил, Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“, СНЦ „Бъдеще” – Ракиово, СНЦ „Жажда за живот“ - Сливен.

LARGO
Сдружение Ларго – Кюстендил

